

Grenadjärtorpet NO 75 under Nöbbeled kallades ursprungligen Mesopotamien, men redan i den äldsta husförhörslängden från 1730 står "Mesopotamien eller Tamjan" . I fortsättningen blev det oftast bara Tamja eller Tamjan. I rullorna står ald- rig några namn utan endast nummer och by. NO 75 hade säkert samma ursprung som socknens övriga tre grenadjärtorp, alltså Gustav Vasas 1543 organiserade Smålands ryttnare, som 1691 ombildades till Smålands kavalleriregemente (se s. 35).

Enligt den första generalmönsterrullan, som fördes i augusti 1692, "berustas" NO 75 av Petter Ollman i Nöbbeled - Ollman är alltså rusthållare (se s. 36) .

Ryttaren eller sventjänaren, som det står i de äldsta rullorna, hette Michael Jönsson och har godkänd mundering. Jönsson är kvar vid nästa mönstring, som hölls i december 1706. Där noteras, att Jönsson mist hästen i december 1703 och att han i stället fått en ny av ryttmästare Stålhammar i januari 1706. Denna skall "betalas i Sverige" . Michael Jönsson deltar liksom troligen hela kompaniet i Karl XI T:s fälttåg i Polen i början av 1700-talet, ett fälttåg, som krävde många hästars liv. Givetvis en hel del ryttares också.

Vid nästa mönstring, i september 1710 i Skåne i Svedala och Näsbyholm, har Michael Jönsson ersatts av Jöns Liungquist. Jönssons vidare öden är okända. Liungquist har antagits i oktober 1709, är född i Ljunga socken och är 21 år gammal. Särskilt noteras, att han "kan läsa i Book" . Alla fyra Ljungaryttarna är antagna i september-oktober 1709, men varför det blivit så, framgår inte.

Jöns Liungquist står för NO 75 även vid mönstringen 1724, men 9 år senare, 1733, är han inte med. "Sventienare" för NO 75 är då Jonas Dahlgren, som troligen kom hit 1729. Han var smålänning, gift och fick åtminstone en son under åren här - i födelseboken noteras 23 december 1732 "Ryttaren Jonases och h. Britas Piltebarn i Tamjan. . .Carl.. " .

I generalmönsterrullan från augusti 1740 noteras Jonas Dahlgren fortfarande för NO 75, men i den ett år senare förda rullan har han ersatts av Ingjel Dahlberg. Här stämmer inte rullor och husförhörslängder riktigt överens. Av 1741 års rulla framgår, att Dahlgren transporterats till NO 6 Dahla i Nydala socken, medan Dahlberg transporterats därifrån till NO 75. Dahlgren och Dahlberg bytte alltså. Men detta måste ha skett före mönstringen 1740 - Dahlgrens tre äldsta barn är nämligen födda i Ljunga socken 1734, 1736 och 1738 enligt födelseboken. År 1734 står Dahlberg skriven i Mossaryd Mellangård, men de övriga sex barnen är alla födda på Tamjan.

I februari 1750 avlider Ingjels hustru Kathrina i "brännesjuka", d v s någon form av feber beroende på infektion eller dylikt. I familjen fanns flera små barn, den yngsta bara ett år gammal, varför Ingjel gifte om sig på hösten 1750 med Kirstin Svensdotter från Mossaryd. Ingjel Dahlberg står för NO 75 vid flera mönstringar. År 1753 noteras, att hans bruna sto, som är 18 år gammalt "håller Dragonemålet" . Mönstringarna 1759, 1760 och 1761 förrättas i Pommern, dit "dehlar af Majorens Compagnie" är kommenderade. NO 75 ingår. Ingjels nu 23-åriga häst kasseras 1759. Ingjel själv har dött i september 1758 enligt en notering i september 1764. Tydligt har han dött i Pommern någon uppgift i dödboken hemma i Ljunga finns inte. Under alla tre mönstringarna i Pommern står för NO 75 "man och häst vacant" . Vart Ingjels familj tagit vägen, framgår inte - alla är bara strukna i husförhörslängden.

I den nyssnämnda noteringen 1764 meddelas också, att man våren 1759 ersatt Ingjel med Isac Tamgren, som dock aldrig tycks ha transporterats till Pommern. Varifrån Isac kommer med hustrun Maria Nilsdotter och en späd son samt svärmodern Kirstin Danielsdotter, är inte noterat. I Tamjan föds tre barn, allt går sin gilla gång och Tamgren gör sina möten, tills det på mötet i Vrigstad i augusti 1789 noteras "Karlen begär och får afskied såsom oförmögen att göra tjenst anmäles till underhåll" . Drygt 30 år hade Tamgren tjänat för NO 75 – han hade säkert gjort sig förtjänt av underhåll. Sönerna hade flyttat hemifrån och svärmodern var död, men återstoden av familjen flyttade snart till torpet Högaholmen. Detta står i 1790–95 års längd som nybygge – troligen var det Tamgren, som tog upp torpet.

Samma dag som Tamgren erhölet sitt avsked noteras, att man i hans ställe antagit Johannes Nöbbelin. Denne tycks inte omedelbart ha flyttat till Tamjan – enligt rullorna var han jämte Sandmark på NO 76 kommenderad till Stockholm, där man " inmarscherade" den 25 maj.

Obebott var Tamjan dock inte. Kanske fanns där även någon backstuga. I varje fall skrivs änkan Annica Bengtsdotter och hennes två små barn i Tamjan redan 1773. Annica, som var dotter till Bengt och Lena i Kråke, var sedan 1770 änka efter skräddaren Abram Pärsson och kom till Tamjan från Klangsåsen.

Under åren 1785–1793 bor en tredje familj i Tamjan, nämligen brukaren Jonas med hustru och dotter. Det står bara Jonas, men vid närmare studium visar det sig, att det är Jonas Jonsson Meijer, som avses. Han hade varit soldat för NO 10 Svartavad i 21 år och fått begärt avsked "för sjuklighet" 1785, varefter han flyttat till Tamjan. Här blev han kvar till 1793, då alla tre flyttade till NO 78 Ekeberget.

Johannes Nöbbelin, som nog inte var så länge i Stockholm, gifte sig i januari 1793 med pigan i Kockhemmet, Brita Stina Abramsdotter, d v s den ovannämnda änkan Annicas dotter, som alltså vuxit upp i Tamjan. I rask takt föddes sedan sju barn i ryttarfamiljen. Säkert fick modern Annica många gånger räcka en hjälpende hand. Två söner dog dock redan som små, den ene av "svullnad och skrofler" , den andre av mässling.

Johannes Nöbbelin gjorde sina möten åtminstone till 1804. Sedan är det lite dunkelt, vilket kanske sammanhänger med att delar av regementet med bl.a. Förste Majorens kompani, dit de fyra ryttartorpen i Ljunga hörde, 1812 blivit "afsuttna och ändrade till infanteri på 30 år" . Enligt husförhörlängden flyttade familjen Nöbbelin 1811 till Vrigstad. Redan 1808 hade dock efterträdaren, dragonen (som det i fortsättningen står) Sven Otter flyttat in i Tamjan. Denne tycks ha antagits just det året, ty i rullan från oktober 1812 noteras, att han tjänstgjort i fyra år.

Då Nöbbelins 1811 lämnade Tamjan, flyttades gamla Annica Bengtsdotter till fattigstugan, där hon avled 1823 i sitt åttiofjärde år. Otter, som var ogift, tycks ha haft pigan Maja Jonasdotter som hjälp att sköta hushållet. Hon försvann dock, när Otter 1817 gifte sig med Sophia Isacsdotter, som varit piga i Ängen. Två döttrar och två söner föddes sedan under åren i Tamjan. Otter gjorde gina möten och noteras i rullorna i laga ordning, tills han vid mönstringen i juli 1824 " får på Comp. Chefens begäran afsked såsom vidare oduglig till Kronans tjenst" . Varför den 37-åriga Otter nu efter 16 års tjänst plötsligt anses oduglig, framgår inte. Avsked blev det i alla fall och familjen Otter flyttade 1825 till Kråkefors kvarn och därifrån två år senare till Vallsjö.

Otters efterträdare på NO 75, som nu hörde till "Wrigstad Compagnie af Kongl Smålands Grenadier Bataillon" , blev Olof Lif, som transporterades hit från NO 55 Lida i Sandsjö socken. Lif var 36 år vid förflyttningen och hade tjänstgjort i 15 år. Hustrun Maria och två små döttrar följde med till Tamjan, där familjen Lif dock inte kom att stanna så länge. Vid mönstringen fyra år senare, i juni 1828, noteras nämligen "Får på Compagniebefälets anmälan afsked såsom oduglig till exercis; Rusthållarne närvarande och lemnade härtill sitt bifall, med vilkor att återfå halfva legan, 4 RD Rmynt, hvilket bifölls". Nog undrar man, hur det kan komma sig, att två dragoner efter flera års tjänst plötsligt får avsked som odugliga?

Den avskedade Lif med familj flyttade till Mossaryd Södergård, där han står som brukare. Redan året därpå, alltså 1829, blev det dock åter flyttning, nu till Hylletofta .

Lif ersattes på NO 75 av Peter Svensson Storm, som 1828 kom från Svenarum. Han var nygift med den några år äldre Maja Lisa Johansdotter och paret hade en späd dotter med till Tamjan. Här föddes ytterligare tre döttrar samt den ende sonen. I husförhörlängden noteras, att Storm i oktober 1831 kommenderats till Malmö och att han återkommit i maj 1832 "sjuk af Frossa" . Förmodligen var det malaria, som Storm drabbats av – malaria var ganska vanligt förekommande.

För de båda äldsta döttrarna noteras vid konfirmationen 1844 resp. 1845 "enfaldig" . Fast det kanske inte var så farligt med enfaldigheten – för Johanna Charlotta noteras lite senare "sjuk i ögonen" . Kanske hade båda flickorna svag syn och därmed besvär

med att läsa in katekes och annat, som ingick i konfirmationsundervisningen. Det var lätt att få en stämpel.

I april 1844 avled Peter Storm 38 år gammal i "wattusot" och hustrun Maja Lisa blev ensam med de fem barnen i åldrarna mellan 16 år och 1/2 år. Naturligtvis måste hon lämna Tamjan och hon och barnen skrivs sedan i backstugan Lyckan under Nöbbeled. Var stugan låg, är okänt. I fortsättningen står Maja Liga som fattighjon. Tillsammans med den synsvaga Johanna Charlotta bor hon kvar i Lyckan till 1880. Dottern avled 1879 och den gamla Maja Lisa hamnade i fattigstugan.

Peter Storms efterträdare blev den unge Magnus Grek, som antogs i november 1844. Denne tycks dock inte ha flyttat till Tamjan förrän 1851 att döma av husförhörslängden. Torpet brukas av en arrendator, den 24-årige Eric Abrahamsson, som 1845 kommer från Vrigstad. Abrahamsson gifter sig 1846 och får två söner, innan hela familjen 1850 flyttar till Björket.

Samtidigt gifter sig Magnus Grek med Johanna Jacobsdotter, varefter de nygifta flyttar till Tamjan. Efter något år kom den förstfödde till världen men fick inte leva mer än två veckor. I ganska rask följd föddes sedan ytterligare sex barn i Tamjan. De fem fick växa upp, men den äldsta dottern dog strax efter sin 8-årsdag.

Vid mönstringen på Ränneslätt i juni 1875 noteras, att Grek "Begär och får afsked såsom oförmögen till krigstjänst enl. läkarebetyg. Tjent utmärkt väl, anmäles till underhåll genast". Grek tjänstgör alltså för NO 75 till 1875. Men enligt husförhörslängden flyttade hela familjen Grek till Skepperstad redan 1867. Inför flyttningen noteras "Barnen välartade" och att föräldrarna är "välfrejdade". Det var fina och vad beträffar barnen ovanliga omdömen.

Tomt i Tamjan blev det dock inte. Det arrenderades ut till den drygt 50-årige Johannes Johansson, som var nygift med den 13 år yngre Anna Sofia Johannesdotter. De hade tydligen träffats i Ljunga Sonagård, där han som änklings stått som "boende" och hon varit piga. T åtta år brukade de Tamjan för att sedan 1875 flytta till Västerskog, också under Nöbbeled.

Greks efterträdare på NO 75 blev Karl Svahn, som enligt rullan transporterades från NO 97 Hultsjö. Svahn med hustrun Anna Maria Hansdotter och två små barn skrivs i Tamjan 1876. Familjen utökas så småningom med två söner och en dotter. Lilla Ida Sofia blev dock bara en vecka gammal – hon dog av "kramp", står det i dödboken.

Det blev mera sorg i Tamjan, då Svahns hustru Anna Maria i januari 1885 avled av lunginflammation 41 år gammal. Naturligtvis blev det besvärligt att sköta familjen – det äldsta barnet och enda dottern hade inte fyllt 14 år vid moderns död. I november 1885 gifte Svahn också om sig med änkan Kristina Johansdotter från Hjälmseryd, som medförde en 11-årig dotter till Tamjan.

Svahn tycks ha pensionerats omkring 1890–91. Tamjan står tomt och struket i husförhörslängden och stugan lär enligt uppgift vid torpskyltningen ha flyttats till Södrelund. I 1891 års längd är familjen Svahn skriven där och Svahn står som f.d. gren. och är ägare till stugan.

En del frågetecken finns dock på ett bevarat "Legokontrakt" från 28 mars 1901, där Svahns yngste son i första giftet, Johan August Sevård, blir antagen som "grenadje för N:0 75 Nöbbeled", d v s Tamjan. Tillträdde han någon gång? Indelningsverket upphörde ju 1901. När namnskylden sattes upp i juni 1984 anades fortfarande spår av Tamjan husgrunden, en igenrasad källare, källan och lite till. Och de gamla pingststiljorna blommade. Kanske lever de än.

Tamjan låg till vänster om vägen från Ljunga mot Nöbbeled strax söder om korsningen mot nya Vrigstadvägen inte långt från det ovannämnda Södrelund.

GT. No 75 Tamja - Tamjan - Mesopotamien

Nöbbeled

Rytt. Michael Jönsson

Rytt. Jöns Liungquist

född 1688 i Ljunga

Rytt. Jonas Dahlgren

född 1703

h. Brita

s. Carl

" 1732 i Ljunga

Rytt. Ingjel Dahlberg

född ca 1706

h. Kathrina

" " 1707

d. Brigita

" 1734 i Ljunga

d. Annica

" 1736 " "

s. Andreas

" 1738 " "

d. Maria

" 1741 " "

s. Jonas

" 1744 " "

d. Catharina

" 1749 " "

2 h. Kirstin Svensdtr

" 1715

s. Sven

" 1752 " "

Rytt. Isac Tamgren	född 1728		
h. Maria Nilsdtr	" 1734		
s. Johannes	" 1758		
s. Nils	" 1760	i Ljunga	
d. Cathrina	" 1763	" "	
s. Magnus	" 1766	" "	
Inh. Kirstin Danielsdtr	född 1695		
Änk. Annica Bengtsdtr	född 1739	i Ljunga	
s. Isac	" 1765	" "	
d. Brita Stina	" 1768	" "	se nedan
Br. Jonas Jonsson Meijer	född 1739	i Ljunga	
h. Catharina Nilsdtr	" 1732		
d. Maria	" 1767	" "	
Rytt. Johannes Nöbbelin	född 1763		
h. Brita Stina Abramsdtr	" 1768	i Ljunga	
d. Anna Cathrina	" 1793	" "	1809 t. Ljunga Mellangård
d. Maja Stina	" 1795	" "	
s. Nils Petter	" 1797	" "	död 1804
d. Gustafva	" 1798	" "	1810 t. Hennikahemmet
s. Abraham	" 1801	" "	
s. Gustaf	" 1803	" "	död 1803
d. Sara Lisa	" 1804	" "	

Drag. Sven Otter	född 1786	i Vrigstad	
h. Sophia Isacsdtr	" 1785	" Hylletofta	
d. Lena Sophia	" 1818	" Ljunga	
d. Britta Christina	" 1819	" "	
s. Jonas Wilhelm	" 1822	" "	
s. Isac August	" 1824	" "	
Pig. Maja Jonasdtr	född 1775		
Drag. Olof Lif	född 1787		
h. Maria Andersdtr	" 1787		
d. Inga Lisa	" 1819		
d. Maria	" 1822		
Gr. Peter Svensson Storm	född 1806	i Ljunga	
h. Maja Lisa Johansdtr	" 1798	" Vrigstad	
d. Carolina	" 1828	" "	1845 t. Nöbbeléd
d. Johanna Charlotta	" 1829	" Ljunga	
s. Anders Johan	" 1832	" "	
d. Lisa Maria	" 1837	" "	
d. Hilda Lovisa	" 1843	" "	
Arr. Eric Abrahamsson	född 1821	i Vrigstad	
h. Carolina Johansdtr	" 1824	" "	
s. Carl Edvard	" 1847	" Ljunga	
s. Claes August	" 1849	" "	
Gr. Peter Magnus Johannesson Grek	född 1823	i Svenarum	
h. Johanna Jacobsdtr	" 1823	" Malmbäck	
s. Johan Malcom	" 1853	" Ljunga	död 1853
d. Carolina Sophia	" 1854	" "	död 1862
s. Johannes Malcolm	" 1856	" "	
d. Johanna Helena	" 1859	" "	
s. Johan Alfred	" 1861	" "	
s. Pehr August	" 1863	" "	
d. Ida Charlotta	" 1865	" "	
Arr. Johannes Johansson	född 1814	i Hjärtlanda	
h. Anna Sofia Johannesdtr	" 1827	" Bringetofta	

Godkändt vid rekryteringen i Ekejö den 28. mars 1901.

W. J. L. L. L.
L. J. L. L. L.

Legokontrakt

Lif - kompani af Kongl. Smålands Grenadierkår.

N: 75

Då Unglingen Johan August Levard Lrahm
från Nöbbelid i Norra Ljunga annex församling
socken blifver antagen till grenadier för N:o 75 Nöbbelid
vid Lif-kompaniet

förbinda vi oss undertecknade till följande villkor, nämligen:

1:o Ståda 5 kronor, som är betald; legomål 5 kronor,
som betalas inskrifningsdagen.

2:o Årliga lönen utgöres af 150 kronor, som betalas; hälften den
1. mars och andra hälften den 1. september hvarje år.

3:o Grenadieren eger rättighet att efter ett år, räknadt från näst efter der-
om gjord framställning inträffande laga-färdag, erhålla torp med källäppa eller
planteringsland mot ett årligt afdrag af 70 kronor å ofvan bestämda lön.

4:o I öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts nådiga bref af den 9 Nov.
1871 samt af den 12 September 1890, insättes årligen för grenadierens räkning i
postsparbanken 10 kronor, som af rusthållarne erläggas och öfverlemnas
till kompanichefen vid regementsmötets början eller, om dylikt ej eger rum, under
Augusti månad.

Nöbbelid den 22. mars 1901

Levard Lrahm

Rusthållare

Med ofvanstående kontrakt förklarar jag mig till alla delar nöjd.

J. A. L. Lrahm

Närvarande vittnen:

G. A. A. A.

J. Nilsson

ad. Nöbbelid

Gr. Karl Magnus Johansson Svahn	född 1844 i Skepperstad	
h. Anna Maria Hansdtr	" 1844 " Vallsjö	
d. Amanda Kristina	" 1871 " Skepperstad	1887 t. N. Amerika
s. Johannes Alfred	" 1874 " Hultsjö	1891 t. N. Amerika
s. Frans Edvard	" 1877 " Ljunga	
s. Johan August Sevård	" 1880 " "	
d. Ida Sofia	" 1884 " "	död 1884
2h. Kristina Johansdtr	" 1849 " Hjälmseyd	
hennes d. Maria Sofia Abrahamsdtr	" 1874 " "	1894 t. Vrigstad